

'Realignment' pengundi Cina dalam PRU ke-13, 2013

Mohd Fuad Mat Jali¹, Junaidi Awang Besar¹, Novel Lyndon¹, Mohd Faiz Mohd Zain²

¹Pusat Pengajian Sosial, Pembangunan dan Persekitaran, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor, ²Pusat Pengajian Sejarah, Politik dan Strategi, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor

Correspondence: Mohd Fuad Mat Jali (email: fuad@ukm.my)

Abstrak

Etnik/kaum merupakan faktor penting dalam mempengaruhi proses dan trend sosiolisasi politik di Malaysia. Dengan keadaan demografi dan struktur ekonomi rakyat Malaysia yang berbilang kaum maka tertubuhnya beberapa parti politik yang berasaskan etnik iaitu UMNO mewakili kaum Melayu, MCA (Cina) dan MIC (India) serta beberapa parti yang berasaskan etnik di Sabah (UPKO, LDP, PDS) dan Sarawak (PBB, SUPP, PRS dan SPDP). PRU-13 telah menunjukkan perubahan kepada pola pengundian pada kedua-dua pihak sehingga digelar 'Tsunami Cina' atau 'Tsunami Bandar'. Justeru, adalah menjadi tujuan penulisan artikel ini untuk mengkaji pola pengundian atau realignment etnik Cina dalam PRU 2013 dalam menentukan kemenangan Pakatan Rakyat (DAP, PKR dan PAS) seterusnya mempengaruhi kedudukan kerusi Parlimen 2/3 terhadap BN dan memberi kesan kepada pembentukan Kerajaan Negeri di negeri yang mempunyai pengundi Cina yang dominan. Berdasarkan data keputusan PRU 2013 dan kajian sekunder terhadap bahan-bahan akademik yang berkenaan didapati kegagalan BN memperoleh undi etnik Cina pada PRU 13 (2013) juga telah menjadi pengajaran bagi BN untuk membetulkan keadaan dari segi kepimpinan, isu-isu, dasar, institusi, janji dan sebagainya. Pakatan Rakyat memperoleh kelebihan hasil sokongan pengundi Cina, maka pola pengundian etnik Cina yang berterusan dilihat boleh menggugat hegemoni BN seterusnya mewujudkan polarisasi kaum yang luas pada PRU akan datang.

Katakunci: etnik, kepimpinan, polarisasi, politik, tsunami Cina, tsunami bandar

Malaysia's GE-13: The 'realignment' of Chinese voters

Abstract

Ethnicity/race has always been a critical factor in influencing the process and trends of political socialization in Malaysia. This is readily evident in the establishment of several ethnic-based political parties such as the UMNO representing the Malay, the MCA representing the Chinese, the MIC representing the Indian, the UPKO, LDP and PDS representing the different natives of Sabah, and the PBB, SUPP, PRS and SPDP) representing the natives of Sarawak. This status-quo has been altered quite significantly by the 13th General Elections of 2013. Nicknamed the urban or Chinese 'political tsunami' it denoted the massive shift in the voting decision of predominantly urban Chinese voters from ethnic-based to non-ethnic based political parties. This article examines this voting 'realignment' of the urban Chinese that had led to the decisive victories of the Pakatan Rakyat (DAP, PKR and PAS) candidates and the formation of alternative governments in the states of Selangor and Penang. Analyses of the election results and other secondary data indicated that if the BN failed to learn the lessons of policy, leadership and institutional rectification or reformation needed to regain the support of the urban Chinese voters the BN will see the continued erosion of the Chinese political support and the sustained reigning of the PKR state governments in the general elections to come.

Keywords: Chinese political tsunami, ethnicity, ethnic polarization, leadership, politics of re-alignment, urban political tsunami

Pengenalan

Pada Pilihan Raya Umum (PRU) ke 12 iaitu pada tahun 2008 telah berlakunya ‘Tsunami Politik Malaysia’ di mana berlaku perubahan kepada penguasaan kerajaan negeri kepada pihak pembangkang dengan memperoleh kemenangan di negeri Kedah, Kelantan, Pulau Pinang, Selangor dan Perak. Seterusnya pada PRU-13 telah menunjukkan perubahan kepada pola pengundian pada kedua-dua pihak sehingga digelar ‘Tsunami Cina’ atau ‘Tsunami Bandar’. Corak pengundian di seluruh negara telah banyak berubah kerana banyak dipengaruhi oleh senario yang berlaku di persekitaran sosial, ekonomi dan politik. Akibat daripada perubahan ini, keperluan maklumat bagi tindak balas yang lebih cepat telahpun meningkat bagi keberkesanan proses pentadbiran, perancangan, pembuatan keputusan dan pembangunan. Perkembangan pesat dalam pembangunan negara, telah membawa kepada permintaan terhadap maklumat-maklumat terkini, tepat dan sah. Maklumat terutamanya maklumat ruangan menjadi semakin penting dalam semua jenis perancangan dan pembuatan keputusan. Justeru, adalah menjadi tujuan penulisan makalah ini untuk mengkaji pengaruh *realignment* dalam kalangan pengundi Cina dalam PRU 2013 dalam menentukan kemenangan Pakatan Rakyat (DAP, PKR dan PAS) seterusnya mempengaruhi kedudukan kerusi Parlimen 2/3 terhadap BN dan memberi kesan kepada pembentukan Kerajaan Negeri di negeri yang mempunyai pengundi Cina yang dominan.

Metodologi kajian

Beberapa kaedah digunakan untuk mencapai tujuan kajian. Data primer diperolehi melalui data keputusan pilihan raya umum 1986 hingga 2013 dan data *score sheet* atau helaian mata keputusan PRU 2013 mengikut Daerah Mengundi dan Saluran Mengundi di Johor, pemerhatian di lapangan iaitu situasi ketika kempen dan kerancangan perang bendera dan poster di kawasan bandar terpilih di samping pengumpulan data sekunder daripada penyelidikan di perpustakaan (buku, laporan/terbitan berkala dan jurnal), bahan-bahan bercetak, akhbar dan maklumat atas talian iaitu laman web dan blog.

Realignment pengundian

Realignment ialah perubahan tingkahlaku dalam kumpulan-kumpulan pengundi. Ia melibatkan peralihan pilihan pengundi daripada satu parti ke parti lain. *Realignment* pengundi adalah kearah kesan jangka masa yang panjang dan konsisten dalam beberapa kali pilihan raya. Generasi pengundi yang mengalami *realignment* mempunyai kesetiaan kepada parti yang tinggi seterusnya akan mempengaruhi generasi pengundi yang akan datang. Keperihatinan pengundi dan kadar keluar mengundi adalah tinggi dalam pilihan raya yang mengalami *realignment*. Pilihan raya yang mengalami *realignment* adalah berhubungkait dengan perubahan besar dalam dasar kerajaan terutamanya yang melibatkan dasar pengagihan semula (redistributive policy). Justeru, tingkahlaku pengundian di Malaysia dipengaruhi oleh etnik, wilayah atau dikotomi bandar-luar bandar, identifikasi parti, isu, calon, perpaduan dan pembangunan, manifesto parti, kepemimpinan, media, kelas pengundi dan akhirnya pilihan rasional. *Realignment* pengundian juga berkait rapat dengan model tingkahlaku pengundi dalam konteks pilihan raya di Malaysia (Mohd Fuad, 1994).

Model tersebut menunjukkan bahawa kesan secara langsung etnisiti terhadap pilihan dalam pengundian. Hubungan tersebut menunjukkan jumlah pengundian yang signifikan kepada parti yang mempunyai calon yang sama etnik akan disokong pengundi yang sama etnik dengan calon tersebut dengan mengambilkira isu-isu lain. Ini bermakna etnisiti merupakan pertimbangan penting pengundi di

Malaysia. Model tersebut juga menunjukkan bahawa kesan secara langsung pengundian yang berasaskan kepada parti. Sebahagian pengundi menterjemahkan sokongan atau pilihan mereka berasaskan kepada simbol atau warna parti ataupun identifikasi parti. Seterusnya pertimbangan terhadap perpaduan kaum dan kemajuan ekonomi oleh pengundi dari semua kumpulan etnik tidak mempedulikan faktor etnisiti dalam tingkahlaku pengundian mereka. Justeru, sikap perkauman terhadap politik, parti politik, etnisiti dan isu-isu lain membantu dalam pembentukan pilihan parti dan tingkahlaku dalam pengundian. Selain itu, tingkahlaku dan sokongan pengundi juga bergantung kepada faktor jangka panjang iaitu identifikasi parti dan kumpulan sosial (etnik, agama, kelas sosial, kejiwaan dan umur) yang termasuk dalam model identifikasi parti dan model sosiologi; manakala faktor jangka pendek pula bergantung kepada calon, isu, 'track record' kerajaan yang memerintah dan dasar parti yang termasuk dalam model pilihan rasional dan model retrospektif (sejarah lampau). Lebih penting lagi isu-isu ini adalah intervening variable bagi setiap pendekatan terutamanya pendekatan rasional.

Pengalaman lalu: Politik Cina

Kajian-kajian awal ke atas faktor etnik atau kaum dalam pola tingkahlaku politik pengundi bukan sahaja dijalankan oleh pengkaji bidang politik malah oleh pengkaji bidang geografi, psikologi dan sosiologi. Bagi kajian politik Cina, Lau (1983) dalam kajian peranan MCA dan DAP sebagai parti politik pejuang kepentingan kaum Cina selepas 1969 mendapati MCA tidak dapat menyuarakan dengan lebih berani mengenai hak yang diperjuangkan untuk kaum Cina kerana menghormati semangat pemuafakatan Barisan Nasional yang menguasai Kerajaan Persekutuan, namun berbeza dengan DAP sebagai parti pembangkang yang lantang memperjuangkan hak kaum Cina sehingga digelar sebagai 'cauwanis'. Tan (1992) dalam kajian politik perkauman di Kota Melaka dalam pilihan raya umum 1969-1990 mendapati kesetiaan kepada parti lebih dominan berbanding perkauman di samping faktor-faktor personaliti dan khidmat calon. Perpaduan dalam kalangan masyarakat Cina juga tidak terjejas meskipun mereka berlainan ideologi politik. Boey (1992) dalam kajian sokongan kaum Cina terhadap MCA dan DAP mendapati golongan yang berpendapatan dan berpendidikan tinggi lebih cenderung menyokong MCA berbanding DAP yang disokong golongan yang berpendapatan dan berpendidikan rendah dan kekalahan calon MCA dalam pilihan raya umum 1990 bagi DUN Kota Darulaman adalah kerana faktor perkhidmatan MCA yang kurang memuaskan, perselisihan dalaman MCA dan masalah calon yang dipertandingkan.

Teh (1996) dalam kajian trend pengundian kaum Cina di Pulau Pinang mendapati bahawa faktor ekonomi adalah penentu yang signifikan terhadap tingkah laku pengundian Cina dalam pilihan raya umum tahun 1995 di Pulau Pinang. Kajian tersebut juga menunjukkan bahawa sebilangan pengundi yang mengidentifikasikan diri mereka dengan parti tertentu tetapi tidaklah begitu setia kepada parti dan akan berubah sikap mengikut keadaan. Pendekatan pemilihan rasional dan pendekatan identifikasi parti penting dalam proses pembentukan tren pengundian Cina di Pulau Pinang. Leow (2001) dalam kajian pilihan raya 1999: tingkahlaku pengundi Cina di Sri Kembangan mendapati faktor media massa, faktor sistem kepercayaan atau sikap politik dan faktor isu politik telah membantu pengundi mencorak keutamaan mereka iaitu mengawal kerajaan dan pembangunan tempatan yang berkesan. Wong (2001) dalam kajian perilaku pengundi Cina dalam pilihanraya 1999: satu kajian kes di DUN Rahang, Negeri Sembilan mendapati isu-isu pembangunan dan perkhidmatan yang diberikan oleh sesebuah parti dan calon pilihan raya merupakan penentu utama seseorang pengundi untuk menyokong parti yang bertanding.

Markus (2008a) menyatakan BN perlu menghayati dan perlu ada kesungguhan untuk mendalami isu-isu dalam Tiga Tonggak dalam masyarakat Cina iaitu pendidikan Cina, media-media Cina dan persatuan-persatuan Cina/Hua Zong sebagai strategi untuk memenangi sokongan masyarakat Cina dalam PRU ke-13 kelak. Markus (2008b) menjelaskan kekalahan MCA dalam PRU 2008 adalah disebabkan faktor luaran (kealpaan MCA terlibat dalam perang siber) dan faktor dalaman (isu calon *paracut*/payung terjun dan persepsi serong masyarakat Cina bahawa MCA gagal menyuarakan dan mempertahankan

kepentingan kaum Cina. Setelah pasca PRU 2008, MCA masih tidak mampu masalah kehilangan legitimasi politiknya dalam kalangan masyarakat Cina. Perubahan-perubahan yang cuba dibawa oleh pucuk pimpinan baru juga menghadapi kekangan-kekangan tertentu. Malah masalah perbalahan dan perebutan kuasa yang berlarutan bakal menenggelamkan segala usaha pucuk pimpinan parti untuk memulihkan parti.

Junaidi dan Mohd Fuad (2009) dan Junaidi et al. (2010) dalam kajian "Pola Politik Mengikut Kaum Di Kawasan Parlimen Bukit Gantang (P059) mendapati responden Melayu lebih cenderung menyokong kepimpinan UMNO-BN berbanding responden Cina dan India pula lebih memihak kepada pihak Pakatan Rakyat/PAS. Merujuk kepada jangkakan kemenangan parti dalam pilihan raya kecil Parlimen Bukit Gantang, 27.0 peratus responden Melayu, 34.2 peratus Cina dan 57.3 peratus India menyatakan PAS akan memenangi pilihan raya tersebut berbanding BN 45.5 peratus responden Melayu, 35.5 peratus (Cina) dan 20.8 peratus (India). Ketiga-tiga kaum menyatakan Dato' Sri Mohd. Najib Tun Haji Abdul Razak akan menjadi Perdana Menteri yang dapat menerajui pembangunan Malaysia dengan lebih baik.

Thock (2010a) menjelaskan keputusan PRU 2008 telah merintis kepada kewujudan sistem 'dua barisan' iaitu BN dan Pakatan Rakyat (PR) dan politik multietnik yang bakal memberi impak kepada percaturan politik Malaysia pada PRU akan datang. Thock (2010b) menyatakan pucuk pimpinan MCA memang telah berusaha untuk menyelesaikan kemelut sokongan pengundi Cina kepada BN namun usaha-usaha MCA telah mendepani beberapa kekangan terutamanya daripada UMNO. Keberkesanan usaha MCA banyak bergantung kepada kesudian UMNO untuk melakukan perubahan dan reformasi yang sangat diharapkan MCA. Dkungan dan kerjasama yang diberikan oleh pucuk pimpinan UMNO mampu memperkasakan usaha MCA dan seterusnya dapat mengembalikan kerelevanan dan legitimasi politiknya dalam masyarakat Cina.

Junaidi et al. (2011) mendapati trend pengundian sehingga tahun 2011 dalam setiap Pilihan Raya Kecil (PRK) menunjukkan sokongan terhadap Pakatan Rakyat bergantung kepada undi kaum Cina/Tionghua. Kaum Cina yang kebanyakannya tinggal di kawasan pekan atau bandar yang sudah mempunyai kemudahan asas yang mencukupi serta mempunyai struktur ekonomi yang kukuh dan boleh 'survive' mengikut cara mereka yang tersendiri; ditambah pula mempunyai akses maklumat melalui media alternatif seperti kemudahan jalur lebar/internet (blog, facebook dan twitter) dan SMS yang pantas dan pelbagai secara dominannya menyokong Pakatan Pembangkang/Pakatan Rakyat.

Lim (2012) menyatakan politik orang Cina adalah realistik mengikut situasi semasa yang mementingkan hak orang Cina apabila kegagalan pemimpin MCA memperjuangkan hak orang Cina pada tahun 1969 dan 2008 menyebabkan MCA telah kalah teruk pada pilihan raya nasional tersebut. Thock (2012) menyatakan ketika pra PRU-13, BN masih gagal memperoleh semula undi Cina yang mereka hilang pada PRU 2008 kerana pendekatan penyelesaian 'gula-gula politik' dan 'ala mi segera' tidak dapat diterima oleh pengundi Cina, sebaliknya mereka inginkan pengagihan peruntukan dan bantuan secara institusi dan sistematik. Markus (2012) menjelaskan meskipun Ong Tee Keat (OTK) tewas dalam pemilihan Presiden MCA 2010, pemimpin tersebut masih perlu diketengahkan dalam PRU ke-13 kerana ciri kepemimpinan beliau yang mempunyai kelebihan dari segi intelektualismenya, perjuangan politik yang konsisten, tiada skandal dan merentasi batasan kaum. Markus (2010) menyatakan dalam usaha untuk mengembalikan keyakinan dan sokongan pengundi Cina kepada MCA, parti tersebut perlu berubah dengan tidak lagi menggunakan strategi politik pembangunan yang hanya akan melahirkan masyarakat yang malas, kebergantungan dan pasif untuk menarik undi Cina, sebaliknya perlunya budaya politik pengisian yang bermakna seperti politik nilai, integriti, keadilan dan matang. Junaidi dan Mohd Fuad (2013) dalam kajian pola pengundian dalam Pilihan Raya Kecil (PRK) 2009-2011 mendapati sokongan kepada BN bergantung kepada undi yang disumbangkan oleh kaum Melayu manakala bagi Pakatan Rakyat pula mendapat sokongan padu daripada kaum Cina. Mohd Ridhuan Tee (2013) menyatakan masyarakat Cina akan terus tidak mengundi BN dalam PRU akan datang. Dengan cara berpolitik mereka yang memberi tekanan atau mengugut Kerajaan untuk memenuhi permintaan mereka dalam soal pendidikan dan ekonomi dilihat masih memberi kelebihan kepada parti-parti pembangkang.

Mohd Hasbie (2013) dalam kajian PRU 2013 menyatakan penolakan mutlak pengundi Cina seterusnya kegagalan parti-parti Cina dalam BN berpunca daripada pelbagai isu yang dikaitkan dengan Kerajaan dan pemimpin BN termasuk MCA. Antaranya adalah kes penyelewengan Zon Bebas Pelabuhan Klang (PKFZ), kematian Teoh Beng Hock, Kilang Lynas, rampasan kuasa di Perak, isu perkauman dan pelbagai lagi. Kewibawaan pemimpin MCA juga tercalar teruk akibat terbongkarnya skandal seks yang melibatkan Datuk Seri Dr Chua Soi Lek pada tahun 2008. Kesemua isu tersebut tidak dapat diterima pengundi Cina yang mementingkan integriti dan menjaga maruah bangsa mereka. Selain itu, pengundi Cina juga melihat pemimpin parti-parti politik Cina dalam BN tidak berani menyuarakan hak kaum Cina kerana menganggap UMNO sebagai 'abang besar' dalam BN selain menjaga permuafakatan dan toleransi dalam BN.

Matthew (2013) menjelaskan bahawa faktor kekalahan teruk MCA dalam PRU 2013 ialah pemilihan calon yang kurang sesuai, konflik dan perpecahan dalaman MCA, kesilapan strategi kempen menggunakan isu Hudud untuk menakut-nakutkan pengundi Cina dan kegagalan Kerajaan Pusat/BN untuk bersikap telus dan terbuka dalam pemerintahan di negara ini. Wira (2013) menyatakan tsunami Cina serta faktor penolakan pengundi bandar terutamanya pengundi muda dan pengundi atas pagar turut menyumbang kepada kekalahan BN di kawasan bandar.

Justeru, daripada kesemua kajian lepas yang dibincang dalam bahagian ini menunjukkan bahawa politik etnik adalah penting dan menjadi asas kepada pembentukan politik permuafakatan di negara ini sejak mencapai kemerdekaan pada tahun 1957 yang lalu. Justeru, politik etnik akan terus relevan dalam mempengaruhi keputusan pilihan raya dan hala tuju pemerintahan negara masyarakat majmuk yang aman dan unik ini.

Pilihan Raya Umum dan *realignment* pengundi Cina

Realignment pengundi Cina paling jelas berlaku antara PRU 2004 dengan PRU 2008 dan dikukuhkan lagi dengan peningkatan undi kesemua calon DAP pada PRU 2013 dengan kemenangan kesemua calon mereka di kawasan majoriti pengundi Cina antara 52 peratus hingga 91 peratus terutamanya di kawasan bandar-bandar di Pulau Pinang, Selangor, Kuala Lumpur, Negeri Sembilan, Melaka dan Johor (Lihat Jadual 1). Dengan trend sedemikian, pelbagai 'label' disebut oleh pemimpin politik dan penganalisis politik terutamanya 'tsunami Cina', 'tsunami bandar' dan sebagainya. Sokongan pengundi Cina kepada BN hanya daripada sebilangan kecil pengundi tua/veteran dan kakitangan/penjawat awam daripada etnik Cina. Dengan itu, peralihan undi kaum Cina kepada parti-parti pembangkang bermula pada PRU 2008 dan dikukuhkan lagi pada PRU 2013 terutamanya DAP mengesahkan lagi pelabelan tersebut meskipun dinafikan sesetengah pihak terutamanya dalam kalangan pemimpin-pemimpin parti pembangkang. Kajian oleh badan penyelidikan NGO iaitu Centre of Strategic Engagement (CENSE) juga menunjukkan parti-parti pembangkang (DAP, PKR dan PAS atau kini dikenali sebagai Pakatan Rakyat/PR) pada PRU 2004 mendapat hanya 35 peratus undi kaum Cina, meningkat kepada 65-70 peratus pada PRU 2008 seterusnya melonjak mendadak kepada 87 peratus pada PRU 2013. Keadaan sedemikian menunjukkan berlakunya *realignment* yang ketara pengundi Cina kepada Pakatan Rakyat terutamanya DAP.

Jadual 2 pula menunjukkan 28 kerusi Parlimen majoriti pengundi Cina antara 52 peratus hingga 91 peratus. Ciri-ciri *realignment* jelas menunjukkan kadar peratus buang undi di kesemua kawasan majoriti Cina tersebut adalah tinggi. Selain itu, jumlah undi yang diterima oleh DAP juga meningkat dengan mendadak antara PRU 2004, PRU 2008 dan PRU 2013 yang disebabkan pemilih yang baru mendaftar majoritinya menyokong DAP di samping 'swing' penyokong Cina daripada BN pada PRU sebelumnya (PRU 2004 dan 2008) kepada DAP. Ini menunjukkan bahawa *realignment* pengundi kepada parti pembangkang terutamanya DAP benar-benar berlaku dan ini petanda bahawa pengaruh BN dalam pengundi Cina semakin merosot bahkan lebih teruk lagi apabila terdapat kerusi Parlimen yang ditandingi MCA/BN mengalami penurunan undi yang begitu ketara sekaligus menyaksikan kekalahan BN dengan majoriti yang lebih besar berbanding PRU 2008 yang sebelumnya (Rujuk Jadual 3). Justeru ini

Jadual 1. Bilangan dan peratusan kerusi dan undi menang bagi BN dan Pembangkang di kawasan majoriti 2/3 etnik Cina dalam PRU 1986-2013

Tahun	Bil. kerusi majoriti Cina	BARISAN NASIONAL				PEMBANGKANG			
		Kerusi Menang, N	Kerusi Menang, %	Undi Menang, N	Undi Menang, %	Kerusi Menang, N	Kerusi Menang, %	Undi Menang, N	Undi Menang, %
1986	9	0	0.0	126,154	32.5	9	100.0	257,465	66.3
1990	9	0	0.0	130,502	32.7	9	100.0	268,310	67.3
1995	10	4	40.0	215,230	47.1	6	60.0	240,116	52.7
1999	12	5	41.7	276,446	48.7	7	58.3	567,612	50.7
2004	13	3	23.1	274,956	47.6	10	76.9	301,715	52.2
2008	13	0	0.0	181,515	28.7	13	100.0	450,672	71.3
2013	13	0	0.0	158,672	20.1	13	100.0	630,881	79.9

Sumber: SPR 1986-1999, 2004a, 2008a dan 2013a

menunjukkan pengundi Cina sudah tidak mengharapkan MCA dan GERAKAN sebagai wadah untuk memperjuangkan hak dan kepentingan orang Cina sebaliknya mula beralih arah dan memberi kepercayaan kepada DAP sebagai jurucakap dan pendesak kepada Kerajaan untuk menyuarakan pandangan mereka yang juga sebagai warganegara yang sah dan mempunyai peranan besar di negara ini terutamanya dalam bidang ekonomi dan pendidikan.

Berdasarkan kajian dan perangkaan yang dibuat oleh CENSE iaitu NGO yang terlibat dalam kajian pilihan raya umum di Malaysia, sokongan kaum Cina kepada BN didapati menurun antara tahun 2004 ke 2008 dan 2013 iaitu dari 65 peratus kepada 35 peratus dan PRU 2013 hanya 13 peratus. Kajian CENSE juga menjelaskan selagi BN tidak mendapat sokongan daripada etnik Cina, selagi itulah BN tidak akan mendapat majoriti 2/3 kerusi di Parlimen. Selain itu, pihak CENSE juga menyatakan undi Melayu kepada BN adalah 69 peratus pada PRU 1995, 53 peratus (PRU 1999), 63 peratus (PRU 2004), 58 peratus (PRU 2008) dan 63 peratus (PRU 2013). Bagi sokongan India kepada BN pula mereka menyatakan 96 peratus pada PRU 1995, 75 peratus (PRU 1999), 82 peratus (PRU 2004), 33 peratus (PRU 2008) dan 43 peratus (PRU 2013).

Jadual 2. Keputusan/undi yang diperolehi DAP dan BN di kawasan Parlimen majoriti etnik Cina mengikut ranking paling tinggi (91 peratus) hingga 52 peratus

No.	Nama Parlimen	Jumlah pemilih (2013)	Peratus buang undi (2013)	Cina (%)	Melayu (%)	India/ lain-lain (%)	DAP			BN		
							2004	2008	2013	2004	2008	2013
P195	Bandar Kuching	53429	76.6	91.0	5.0	3.0	17914	22901	30133	15873	12949	10491
P114	Kepong	68157	86.1	88.4	4.5	6.4	23282	35552	47837	21428	11704	7530
P122	Seputeh	86114	83.6	88.0	5.3	5.8	33197	47230	61500	20302	10738	9948
P049	Tanjong	51690	83.3	85.2	5.2	9.2	21652	28248	35510	17424	9759	6865
P123	Cheras	72663	82.0	81.8	10.3	7.3	29056	39253	48249	17195	10953	10840
P064	Ipoh Timor	82025	79.7	79.3	14.2	5.5	28851	37364	49086	19077	15422	15086
P172	Kota Kinabalu	50569	78.3	79.0	10.0	8.0	5187	9464	28516	15993	8420	9557
P106	PJ Utara	85536	82.8	77.2	14.2	7.4	19379	37851	54407	32422	17879	12735
P051	Bukit Gelugor	82042	86.30	74.5	14.5	10.6	22529	35140	55839	21268	14125	14061
P066	Batu Gajah	87747	80.30	73.9	10.7	15.0	28847	39922	53900	20814	15295	15304
P048	Bukit Bendera	71259	83.20	73.7	14.0	11.1	17564	31243	45591	28281	15131	12813
P120	Bukit Bintang	55887	75.10	73.1	14.4	10.8	19103	26811	30408	18799	12534	11009
P196	Stampin	84820	77.3	73.0	13.0	13.0	13424	18896	41663	21155	21966	22993
P211	Lanang	57223	78.7	72.0	10.0	18.0	10174	14612	26613	14895	19476	17983
P045	Bukit Mertajam	79137	88.1	71.2	18.1	9.6	26215	27817	55877	17651	22050	12814
P043	Bagan	68628	87.3	69.5	15.5	14.7	23095	33748	46466	19473	11678	12307
P050	Jelutong	71392	86.6	66.5	21.9	11.2	17518	30493	43211	24988	14247	17461
P208	Sarikei	36611	77.6	66.0	11.0	23.0	-	10537	14263	15485	10588	13758
P212	Sibu	64732	79.9	65.0	20.0	15.0	17161	15903	26808	20501	19138	23967
P065	Ipoh Barat	77920	81.1	62.2	13.6	23.6	22935	32576	45420	22337	17042	16382
P070	Kampar	63776	77.4	60.4	28.8	9.6	13639	20126	26863	23129	17429	21463
P186	Sandakan	37065	75.3	60.0	34.0	4.0	-	8121	14226	8208	8297	13138
P138	Kota Melaka	92551	86.3	59.1	35.7	3.7	30998	38640	49521	31217	27250	28775
P163	Kulai	84149	89.3	56.1	33.1	10.3	14134	20273	43338	32278	32017	29888
P046	Batu Kawan	57593	87.3	55.7	20.6	23.3	6552	23067	36636	17097	13582	10674
P145	Bakri	67329	87.0	53.2	44.1	2.3	10261	21051	31118	29320	20329	26051
P117	Segambut	75744	84.9	52.8	33.2	12.1	11093	25046	41383	28061	13174	22184
P162	Gelang Patah	106864	89.1	52.4	34.3	12.5	9335	24779	54284	41001	33630	39522

Sumber: SPR 2004a, 2008a dan 2013a

Jadual 3. Keputusan PRU 2004, 2008 dan 2013 bagi Parlimen Gelang Patah, Johor

Parti	PRU 2004	PRU 2008	PRU 2013
BN	41,001	33,630	39,522
PR	9335 (PKR)	24,779 (PKR)	54,284 (DAP)

Sumber: SPR 2004a, 2008a dan 2013a

Kajian *realignment* secara mikro dibuat dengan memilih Parlimen Gelang Patah sebagai kajian kes. Jadual 3 menunjukkan keputusan PRU 2004 dan 2008 di Parlimen Gelang Patah yang dimenangi BN manakala PRU 2013 dimenangi DAP. BN menang pada PRU 2004 di Gelang Patah kerana harapan tinggi pengundi kepada Perdana Menteri Dato' Seri Abdullah Ahmad Badawi yang memperolehi sokongan dan mandat besar daripada rakyat kesemua bangsa. Namun PRU 2008 menghasilkan tsunami politik yang menjejaskan penguasaan 2/3 kerusi Parlimen BN sebaliknya BN masih menang di Gelang Patah kerana sokongan padu pengundi Cina kepada calon BN yang berbangsa Cina (Tan Ah Heng) sedangkan PKR meletakkan calon Melayu (Dr Zaleha Mustafa). Kemudian pada PRU 2013, BN telah meletakkan calon Melayu daripada UMNO iaitu Dato' Seri Abdul Ghani Othman yang juga bekas Menteri Besar Johor namun tewas kepada calon berbangsa Cina daripada DAP yang juga penasihat parti tersebut (Lim Kit Siang) kerana pengundi Cina 'solid' menyokong calon berbangsa Cina (Lim Kit Siang) di samping mendapat sokongan daripada sebahagian pengundi Melayu yang menyokong PAS dan PKR atas dasar Pakatan Rakyat. Selain itu, pengundi Cina juga tidak yakin dengan calon daripada PKR pada PRU 2004 dan 2008 kerana dasar perjuangan PKR yang kabur dan PKR juga tidak mempunyai satu agenda jelas untuk memperjuangkan hak dan kepentingan orang Cina. Keputusan PRU 2013 jelas menunjukkan polarisasi kaum yang ditunjukkan oleh pengundi Cina yang menyokong calon yang sebangsa dengan mereka seterusnya mengeneppikan permuafakatan BN yang multietnik.

Jadual 4. Keputusan PRU 2004, 2008 dan 2013 bagi DUN Skudai (Parlimen Gelang Patah), Johor

PARTI	PRU 2004	PRU 2008	PRU 2013
BN	15573	10270	15642
PR/DAP	13380	23124	33692

Sumber: SPR 2004a, 2008a dan 2013a

Jadual 4 pula menunjukkan keputusan PRU 2004 di DUN Skudai (Parlimen Gelang Patah) yang dimenangi BN manakala PRU 2008 dan PRU 2013 dimenangi DAP. Pada PRU 2004, majoriti undi kaum Cina sebenarnya telah memihak kepada DAP namun lebih daripada 70 peratus undi kaum Melayu memihak kepada calon Cina daripada MCA/BN atas dasar sokongan parti komponen sesama BN (MCA dan UMNO). Namun PRU 2008 menunjukkan sokongan padu pengundi Cina kepada DAP membolehkan calon DAP (Dr Boo Heng Chau) menang manakala PRU 2013 beliau mendapat mandat yang lebih besar hasil 'tsunami Cina' sekaligus meluaskan lagi jurang polarisasi etnik daripada BN kepada DAP.

Jadual 5. Score sheet/helaian mata keputusan PRU 2004, 2008 dan 2013 di kawasan Daerah Mengundi Majoriti Kaum Cina (Daerah Mengundi Bandar Skudai Tengah), DUN Skudai, Parlimen Gelang Patah

PARTI	Saluran 1			Saluran 2			Saluran 3		
	PRU 2004	PRU 2008	PRU 2013	PRU 2004	PRU 2008	PRU 2013	PRU 2004	PRU 2008	PRU 2013
BN	124	122	72	388	217	103	377	249	92
PR	38	111	197	144	261	453	131	241	461

Sumber: SPR 2004b, 2008b dan 2013b

Jadual 5 menunjukkan keputusan PRU 2004 mengikut saluran mengundi di Daerah Mengundi Bandar Skudai Tengah (majoriti pengundi Cina) masih memihak kepada BN kerana faktor kepimpinan Dato' Seri Abdullah Ahmad Badawi yang mempunyai nilai agama yang boleh dipercayai pengundi. Namun PRU 2008 hasil tsunami politik negara menyebabkan hampir 65 peratus pengundi Cina mengundi parti pembangkang (DAP) manakala PRU 2013 mengesahkan lagi fenomena *realignment* undi Cina yang berterusan kepada Pakatan Rakyat (DAP dalam konteks pertandingan di DUN Skudai dan Parlimen Gelang Patah).

Rentetan daripada analisis berangka keputusan PRU 2004, 2008 dan 2013 dalam lima jadual di atas, antara faktor yang menyebabkan berlakunya *realignment* besar pengundi Cina kepada parti-parti

pembangkang (DAP, PKR dan PAS dalam Pakatan Rakyat) dalam PRU 2013 ini ialah keyakinan pengundi etnik Cina. Majoriti pengundi Cina sangat yakin bahawa Pakatan Rakyat akan menang dalam PRU ke-13 kali ini. Mereka yakin dengan kepemimpinan Dato' Seri Anwar Ibrahim, Tuan Guru Nik Aziz dan Lim Kit Siang. Kesemua pemimpin tersebut dikatakan mendapat sokongan padu daripada pengundi Melayu di bawah parti masing-masing dan tidak pernah sebelum DAP mendapat kerjasama daripada PAS dan PKR (parti-parti politik Melayu). Hasilnya dalam PRU 2013, keyakinan terhadap sokongan pengundi Melayu kepada Anwar Ibrahim dan Nik Aziz menyebabkan yakinnya kesatuan bangsa Malaysia kepada pemimpin-pemimpin pembangkang tersebut telah meyakinkan keseluruhan pengundi Cina untuk menyokong DAP.

Faktor seterusnya ialah untuk memenuhi keinginan atau impian pengundi etnik Cina dalam perkara tertentu. Bagi mereka, PRU 2013 merupakan kesempatan dan peluang terbaik kepada DAP dan kaum Cina untuk mendapatkan jawatan tertinggi dalam pembuatan keputusan di negara ini iaitu Timbalan Perdana Menteri. Dengan mendapat kuasa di Putrajaya, mereka juga dapat melaksanakan dasar 'Malaysian-Malaysia' iaitu dasar kesamarataan antara kaum tanpa mengutamakan satu kaum sahaja dalam segala aspek di negara ini. Setelah selama ini mereka menguasai ekonomi, di akhirnya, mereka akan mendominasi kuasa politik yang merupakan agenda terakhir dan terpenting dalam negara ini.

Faktor seterusnya ialah untuk melaksanakan janji pilihan raya sepertimana yang termaktub dalam manifesto bersama Pakatan Rakyat. Dengan menguasai Putrajaya, dasar-dasar yang melibatkan kuasa Persekutuan diyakini dapat dilaksanakan oleh pemimpin PR seperti pendidikan percuma dengan menghapuskan pinjaman pelajar iaitu PTPTN dan digantikan dengan biasiswa, penghapusan tol di lebuh raya, menurunkan harga petrol dan harga kereta seterusnya menghapuskan rasuah.

Faktor menyebabkan pengundi Cina tidak menyokong BN juga boleh dikaitkan dengan beberapa isu antaranya ialah kemarahan yang terpendam kaum Cina terhadap tanggapan sesetengah pemimpin ultra Melayu terhadap kaum Cina sebagai 'pendatang' dan warganegara kelas kedua, isu rasuah dan integriti yang gagal ditangani BN sebagai Kerajaan seperti isu PKFZ dan pembahagian tender projek secara rundingan terus, isu kematian Pembantu ADUN Sri Kembangan (Teoh Beng Hock) yang dikatakan tidak mendapat pengadilan yang sewajarnya daripada pihak polis dan mahkamah, isu ketelusan dalam perbelanjaan negara, isu kelas sosial yang dikaitkan dengan ketidakseimbangan pendapatan terutamanya di kawasan bandar, 'brain drain' yang memberi kesan kepada golongan cerdik pandai Cina, kemerosotan kepada kemahiran yang membawa kepada pendapatan yang rendah, ketidakadilan dalam projek pengagihan Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) yang tidak kompetitif, isu pendidikan Cina yang tidak berdaya saing walaupun sekolah vernakular masih dikekalkan, ketidakpatuhan kontrak sosial 1957 dan kemunculan DAP sebagai penghubung politik yang baru kepada komuniti Cina.

Justeru, senario realignment pengundi Cina ini dapat dikaitkan dengan pendekatan tingkahlaku pengundi pilihan rasional bagi etnik tersebut kerana mereka merasakan parti yang berasaskan etnik mereka iaitu MCA dan juga beberapa parti multi-etnik namun didominasi etnik Cina iaitu GERAKAN, SUPP dan LDP dilihat gagal memperjuangkan hak dan kepentingan etnik mereka sebaliknya terus akur dengan keputusan parti utama dalam BN iaitu UMNO dalam soal agihan 'kek' ekonomi, sosial dan kuasa politik di negara ini. Justeru bagi pengundi Cina, jalan alternatif yang dapat diharapkan untuk memperjuangkan hak, kepentingan dan suara mereka ialah DAP dan juga parti-parti lain dalam Pakatan Rakyat iaitu PKR dan PAS dengan member undi mereka secara 'solid' dalam PRU 2013 yang lalu. Mungkin jika BN ingin memperoleh semula undi Cina ini pada PRU akan datang, parti ini perlu mengendurkan elemen parkauman dalam BN dan Kerajaan Pusat serta berusaha membanteras rasuah serta penyalahgunaan kuasa dalam tempoh 5 tahun sebelum PRU akan datang.

Kesimpulan

Pola pengundian boleh berubah-ubah dengan kewujudan isu-isu yang boleh memberikan kelebihan atau kelemahan bagi parti politik. PRU 12 (2008), telah memperlihatkan fenomena tsunami politik

terutamanya bagi kaum Cina dan India apabila dalam PRU tersebut BN telah mengalami kemerosotan pengaruh yang paling ketara sepanjang tempoh kekuasaannya. Pada PRU tersebut sebanyak lima negeri telah berjaya ditawan oleh parti pembangkang dan menjadikan pencapaian yang terbaik bagi pembangkang. Kekalahan yang teruk pada PRU 13 (2013) juga telah menjadi pengajaran bagi BN untuk membetulkan keadaan dari segi kepimpinan, isu-isu, dasar, institusi, janji dan sebagainya. Pakatan Rakyat memperoleh kelebihan hasil sokongan pengundi Cina, maka *realignment* pengundi Cina yang berterusan dilihat boleh menggugat hegemoni BN seterusnya mewujudkan polarisasi kaum yang luas. Sokongan pengundi Cina kepada Pakatan Rakyat bertitik tolak daripada penggunaan media sosial sebagai medium penyampai maklumat yang menyeluruh dan boleh diperdebatkan secara banyak hala seterusnya wujudnya persepsi dan pemikiran pengundi terutamanya golongan muda dan celik IT yang terbuka yang mementingkan nilai, hak, kebebasan, demokrasi, ketelusan dan keadilan sejagat. Isu-isu yang dimainkan media terutamanya media sosial boleh mempengaruhi pola pengundian.

Penghargaan

Penghargaan kepada dana penyelidikan DPP-2013-189 Pilihan Raya Umum ke-13: Politik Lama vs. Politik Baru.

Rujukan

- Boey Chin Gan (1992) MCA atau DAP yang mendapat sokongan kaum Cina? Satu Tinjauan di kawasan Dewan Undangan Negeri Kota Darulaman (N10). Latihan Ilmiah, Jabatan Sains Politik, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali (2009) Pola politik mengikut kaum di Kawasan Parlimen Bukit Gantang (P059). Kertas Kerja Seminar Malindo-Nusantara (I). The Hills Bukittinggi Hotel, Bukittinggi, Sumatera Barat, Indonesia. Anjuran Universitas Andalas (UNAND), Padang, Sumatera Barat, Indonesia dan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM). 16-17 Disember.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Abdul Halim Sidek, Yahaya Ibrahim, Noor Aziah Hj. Mohd Awal, Khaidzir Hj. Ismail (2010) Analisis trend pengundian berdasarkan kaum di kawasan Bukit Gantang, Perak. *Jurnal E-Bangi* 5(1), 26-37.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Mohd Faiz Mohd Zain (2011) Trend pengundian etnik Melayu dan Cina/Tionghoa dalam Pilihan Raya 2009-2011 di Malaysia. Kertas Kerja Seminar Internasional Serumpun Melayu (SERUMPUN) 2011 Anjuran Fakultas Ilmu Budaya (FIB) Universitas Hasanuddin (UNHAS) Makassar Dengan Kerjasama Universitas Hasanuddin Indonesia dengan Universiti Kebangsaan Malaysia. 8-9 Jun.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali (2013) Pola pengundian dalam pilihan raya kecil 2009-2011. Dlm. Shamsul Amri Baharuddin & Mansor Mohd Noor. *PRU-13: Siapa pilihan pengundi*. Institut Kajian Etnik (KITA), Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Lau Wan Leong (1983) Peranan MCA dan DAP sebagai parti politik pejuang kepentingan kaum Cina selepas 1969. Latihan Ilmiah, Jabatan Sejarah, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Leow Pek Yee @ Loh Pek Yee (2001) Pilihan Raya 1999: Tingkahlaku pengundi Cina di Sri Kembangan. Latihan Ilmiah, Jabatan Sains Politik, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Lim Kok Hong (2012) Realistik politik orang Cina. *Pemikir* (Januari-Mac). Utusan Karya Sdn Bhd., Bangi.
- Markus Lim Han King (2008a) Analisis trend pengundian PRU Ke12. *Pemikir* (April-Jun). Utusan Karya Sdn Bhd., Bangi.
- Markus Lim Han King (2008b) Kemana hala tuju MCA selepas ini. *Pemikir* (Julai-September). Utusan Karya Sdn Bhd., Bangi.

- Markus Lim Han King (2010) MCA bukan lagi wadah orang Cina? *Pemikir* (Oktober-Disember). Utusan Karya Sdn Bhd., Bangi.
- Markus Lim Han King (2012) Antara amarah Cina, amarah rakyat. *Pemikir* (Januari-Mac). Utusan Karya Sdn Bhd., Bangi.
- Matthew Chan (2013) Penangan undi Cina. *Dewan Masyarakat* 51(6), Jun 2013.
- Mohd Fuad Mat Jali (1994) Regionalism, ethnicity and voting behavior in Malaysia. (PhD dissertation). University of Sussex, England, United Kingdom.
- Mohd Hasbie Muda (2013) *Kemenangan yang tertangguh: Analisis keputusan PRU ke-13 dan unjuran kemenangan masa hadapan*. Megamind Leadership Consultancy, Petaling Jaya.
- Mohd Ridhuan Tee Abdullah (2013) Melayu menjadi minoriti dalam majoriti. Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd., Kuala Lumpur.
- SPR (1986) *Laporan Pilihanraya Umum Malaysia 1986*. Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia, Kuala Lumpur.
- SPR (1990) *Laporan Pilihanraya Umum Malaysia 1990*. Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia, Kuala Lumpur.
- SPR (1995) *Laporan Pilihanraya Umum Malaysia 1995*. Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia, Kuala Lumpur.
- SPR (1999) *Laporan Pilihan Raya Umum Malaysia 1999*. Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia, Kuala Lumpur.
- SPR (2004a) *Laporan Pilihan Raya Umum Malaysia 2004*. Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia, Putrajaya.
- SPR (2004b) Helaian Mata/Score Sheet keputusan PRU 2004 mengikut daerah mengundi dan saluran mengundi bagi Parlimen Gelang Patah, Johor.
- SPR (2008a) *Laporan Pilihan Raya Umum ke-12 2008*. Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia, Putrajaya.
- SPR (2008b) Helaian Mata/Score Sheet keputusan PRU 2008 mengikut daerah mengundi dan saluran mengundi bagi Parlimen Gelang Patah, Johor.
- SPR (2013a) *Dashboard PRU 2013*. Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia, Putrajaya.
- SPR (2013b) Helaian Mata/Score Sheet keputusan PRU 2013 mengikut daerah mengundi dan saluran mengundi bagi Parlimen Gelang Patah, Johor.
- Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia (2013). (cited 25 Mei 2013). Available from: <http://resultpru13.spr.gov.my/>.
- Tan Heng Huat W (1992) Politik perkauman di Kota Melaka: Satu analisa daripada pilihanraya umum dari tahun 1969 hingga 1990. Latihan Ilmiah, Jabatan Sains Politik, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Teh Ting Ting (1996) Trend pengundian Kaum Cina di Pulau Pinang. Latihan Ilmiah. Jabatan Geografi, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Thock Ker Pong (2010a) Hala tuju politik Cina aasca tsunami 2008: Ke arah pengukuhan sistem dua barisan. *Pemikir* Julai-September. Utusan Karya Sdn Bhd, Bangi.
- Thock Ker Pong (2010b) MCA hanya 'penumpang' BN? *Pemikir* (Oktober-Disember). Utusan Karya Sdn Bhd., Bangi.
- Thock Ker Pong (2012) A Chinese dilemma. *Pemikir* (Januari-Mac). Utusan Karya Sdn Bhd., Bangi.
- Wira Herman (2013) Pengundi muda: Mangsa politik perkauman? *Dewan Masyarakat* 51 (7), Julai 2013.
- Wong Pooi Ling (2001) Perilaku pengundi Cina dalam Pilihan Raya 1999: Satu kajian kes di DUN Rahang, Negeri Sembilan. Latihan Ilmiah, Jabatan Sains Politik, Universiti Kebangsaan Malaysia.